

Calianassa in vuursteen.

Door S. Bijlsma.

Onze zuidelijke vuurstenen zijn niet erg fossielrijk, maar dat het toch de moeite loont er regelmatig op te letten blijkt wel uit de vondst van een kreefteschaar in dit materiaal. Het gaat hier om een stuk steen afkomstig van de baggerwerken van de Bijland te Mook, 15 km. onder Nijmegen.

Hoewel het fossiel niet zo goed bewaard is gebleven is duidelijk te zien wat het is, en lijkt mij zelfs de determinatie als *Calianassa faujasi* niet al te gewaagd. Dit ook omdat deze kreeft in het Maastrichts krijt nogal eens voorkomt.

Gaan we nu nadere gegevens zoeken over de *Calianassa*, dan valt het direkt op dat er alleen gesproken wordt over scharen en dat volledige exemplaren niet of zeer zelden schijnen voor te komen. Faujas St.Fond nam daarom aan dat het hier om een heremietkreeft ging, die zijn weke achterlichaam in grote slakkehuizen stak. Hij vond deze leeg of verorberde eerst de bewoner.

Een andere theorie, opgesteld naar aanleiding van de leefwijze van recente *Calianassas*, veronderstelt dat hij gangen groef om in de modder naar voedsel te zoeken. MULLER geeft een afbeelding van gefossiliseerde

gangen in het Cenomaan (boven-krijt) van Saksen, die hij toeschrijft aan *Calianassa* omdat diens scharen samen met deze gangen optreden. Hij geeft ook afbeeldingen van door kreeften beschadigde slakkehuizen en zeeëgels.

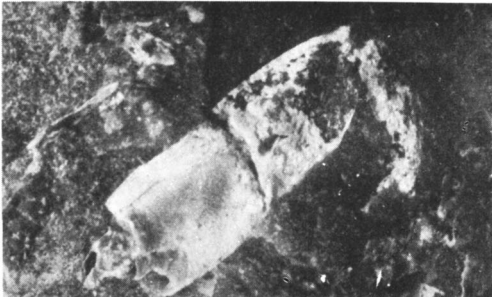
Vooraf de laatste zijn belangrijk omdat ze vooral aan de onderzijde beschadigd zijn, wat alleen kan als de aanvaller van onder af aanviel, dus vanuit gangen. Daar juist *Calianassa* de voordit werk benodigde korte, sterke maar zeer scherpe scharen heeft kan het wel gezien worden als bewijs voor de levenswijze in gangen.

Al met aldus zeker wel een interessante vondst, en omdat nergens vondsten in vuursteen genoemd worden, neem ik aan dat het een zeer zeldzame is.

Literatuur:

Umbgrove: Ons land 70 miljoen jaar geleden.

Müller: Lehrbuch der Paläozoologie, teil 3.

Calianassa in vuursteen.

Calianassa in mergel.